

Ülevaade füüsiliste isikute 2016. aasta tuludeklaratsioonide koondandmetest

1. Üldandmed

Maksu- ja Tolliametile esitati 2016. aasta eest kokku 618 942 tuludeklaratsiooni, mis on 29 873 tuludeklaratsiooni (5,1 %) rohkem kui 2015. aasta eest. Esitatud deklaratsioonidest 11,1 % moodustasid ühisdeklaratsioonid.

Tuludeklaratsioonid aastate lõikes

Aasta	Deklaratsioone	Sh ühiseid	%	Sh e-deklaratsioone	%	Hõivatud isikuid
1999	394 907	108 972	28%	11 760	3%	503 879
2000	394 051	108 387	28%	36 488	9%	502 438
2001	403 511	98 380	24%	82 796	21%	501 891
2002	388 590	87 817	23%	138 186	36%	476 407
2003	431 593	80 178	19%	255 039	59%	511 771
2004	469 781	77 088	16%	353 473	75%	546 869
2005	502 175	77 094	15%	408 039	81%	579 269
2006	532 091	78 573	15 %	453 861	85 %	610 664
2007	556 553	82 173	15%	490 982	88 %	638 726
2008	583 453	87 495	15%	525 134	90%	670 948
2009	562 207	87 082	15%	514 403	92%	649 289
2010	544 752	82 907	15%	502 166	92 %	627 659
2011	561 453	82 092	15%	525 733	94%	643 545
2012	564 985	82 744	15%	533 080	94 %	647 729
2013	556 435	80 019	14%	527 033	95%	636 454
2014	592 507	74 391	12,6%	564 786	95%	666 898
2015	589 069	78 671	13,4%	561 953	95%	667 138
2016	618 942	68 877	11,1%	592 500	96 %	687 819

Kokku puudutasid 2016. aasta eest esitatud tuludeklaratsioonid 687 819 inimest. Võrreldes 2015. aastaga deklareeris 2016. aasta eest oma tulusid 20 681 inimest rohkem. Deklareerijate kasvu tingis 2016 aasta eest makstav madalapalgaliste toetus, mille üheks eeltingimuseks oli tuludeklaratsiooni õigeaegne esitamine.

Ühisdeklaratsiooni esitanud inimeste arv vähenes 9 794 isiku võrra.

Deklaratsioonide arv, kus lõpptulemuseks oli null s.t. ei tulnud ei juurde maksta tulumaksu, ega saanud ka midagi tagasi kasvas eelmise aastaga võrreldes. Kokku oli 2016 aasta eest nulltulemusega deklaratsioone 139 722, aasta tagasi oli deklaratsioone 121 542.

Sel aastal kuulus tulumaks tagastamisele 72,7 % (eelmisel aastal 74,7%) esitatud tuludeklaratsiooni alusel, juurde maksmisele määrati tulumaksu 4,7% (eelmisel aastal 4,6%) esitatud tuludeklaratsiooni alusel.

Tagastamisele kuuluv keskmine summa ühe deklaratsiooni kohta oli 217 eurot, mis on samas suurusjärgus kui aasta tagasi (218 eurot).

Keskmine juurde maksmisele kuuluv summa oli 1121 eurot, mis on samas suurusjärgus kui aasta tagasi (2015. aastal 1091 eurot).

Kui vaadata saldot (tagastamisele kuuluv tulumaks miinus juurde määratud tulumaks) siis 2017 aastal tagastamisele kuuluv tulumaks ületas juurdemääramisele kuuluvat tulumaksu 65,1 miljoni euro võrra, 2016 aastal 66,1 miljonit eurot.

Tagastamisele ja juurde määramisele kuuluv tulumaks (1999-2016)

Tagastamisele				Juurdemääramisele		
Aasta	Arv	Summa (milj €)	Keskmine (€)	Arv	Summa (milj €)	Keskmine (€)
1999	325 176	23,2	71	25 957	8,8	340
2000	332 821	33,7	101	22 041	12,2	554
2001	340 694	42,8	126	19 747	11,0	557
2002	333 677	46,1	138	19 068	16,7	878
2003	365 594	50,7	139	19 093	20,4	1 067
2004	399 188	63,6	188	16 913	17,7	1 048
2005	423 384	67,7	160	19 577	49,1	2 507
2006	451 619	95,9	212	19 416	48,1	2 478
2007	475 890	112,5	236	22 285	47,2	2 118
2008	505 229	169,5	335	18 294	37,6	2 056
2009	467 242	111,8	239	17 339	16,0	920
2010	434 836	98,1	226	18 867	19,4	1 029
2011	441 528	100	226	19 928	25,9	1 300
2012	437 133	97,5	223	20 406	21,2	1 037
2013	425 397	92,5	217	22 853	23,6	1 032
2014	445 223	95,4	214	25 644	27,1	1 056
2015	440 236	95,9	218	27 291	29,8	1 091
2016	450 037	97,8	217	29 193	32,7	1 121

Tavapärastelt jäi tagastatav tulumaksusumma kõige sagedamini vahemikku 63.92-191.73 eurot .

Juurdemaksamisele kuuluv tulumaksusumma jäi kõige sagedamini vahemikku 63.92-191.73 eurot. Üle 63 911.58 euro kuulus tulumaksu juurde maksamisele 26 (eelmisel aastal 32) tuludeklaratsiooni põhjal. Suurim juurde määratav summa oli üle 2,3 miljoni euro.

Alates 2010.aastast on juurde määratava summa alampiiriks 10 eurot (varem oli 3.19 eurot).

2. Deklareeritud tulud

Nullist suuremat tulu deklareeriti 97,3% esitatud deklaratsioonide puhul (tuluta deklaratsioone esitatakse näiteks edasikantavate kahjude deklareerimisel, samuti juhul, kui deklaratsioon esitatakse n-ö igaks juhuks). Kokku deklareeriti sel aastal tulu üle 7,8 miljardi euro.

Keskmine deklareeritud aastane brutotulu (nullist suurema tuluga deklaratsiooni esitanud inimese kohta) oli enne maha arvamiste tegemist 13 011 eurot, mis teeb kuu keskmiseks sissetulekuks 1084 eurot. Aasta tagasi oli see summa 12 669 eurot aastas ehk 1056 eurot kuus.

Esitatud deklaratsioonidest ja deklareeritud tuludest piirkondade lõikes annab ülevaate järgmine tabel:

Deklaratsioonid ja tulud piirkonniti

maakond	tuluga deklaratsioon	kogutulu	keskmise kuus
Tallinn	198 367	2 905 677 522	1221
Narva	22 249	214 189 609	802
Harju	78 004	1 257 644 665	1344
Hiiu	4 317	47 775 276	922
Ida-Viru	35 757	390 315 193	910
Jõgeva	13 718	142 965 154	868
Järva	14 332	160 790 635	935
Lääne	11 168	121 946 925	910
Lääne-Viru	26 316	288 122 376	912
Põlva	11 975	125 119 745	871
Pärnu	38 199	421 797 701	920
Rapla	16 327	192 374 139	982
Saare	15 162	165 111 792	907
Tartu	68 316	896 239 062	1093
Valga	12 358	125 156 399	844
Viljandi	21 036	229 423 800	909
Võru	14 416	148 085 092	856
KOKKU	602 017	7 832 735 084	1084

Keskmiseks tuluks ühes kuus kujunes 2016. aastal 1 084 eurot deklaratsiooni kohta, mis on 28 eurot kuus rohkem kui 2015. aastal (1 056 eurot).

Palgatulu, pensionid ja muud tasud

Nagu eelmistelgi aastatel, moodustas ka sel korral enamuse deklareeritud tulust Eestis saadud palgatulu. 537 250 inimest deklareerisid saadud palgatulu kogusummas 6 miljardit eurot, mis teeb keskmiseks deklareeritud palgaks ühes kuus 936 eurot. Aastataguse ajaga võrreldes on see ühe kuu kohta 64 eurot rohkem.

Pensiooni deklareerijate arv kasvas 6 820 isiku võrra. 165 105 isiku poolt deklareeriti saadud pensionit kokku 663,2 miljonit eurot, mis teeb keskmiseks deklareeritud pensioniks kuus 320 eurot, aasta tagasi oli keskmiseks saadud pensioniks 303 eurot kuus.

Juhtimis- või kontrollorgani liikme tasu deklareerisid 25 935 inimest kogusummas 268,8 miljonit eurot. Töövõimetushüvitise deklareerijate arv kasvas aasta taguse ajaga 9 118 isiku võrra 156 095-ni.

Vanemahüvitise deklareerijate arv oli 30 019, 2015.aastal 29 307 isikut, 2014.aastal 29 536 isikut. Keskmise saadud vanemahüvitis oli 2016.aastal 532 eurot, 2015.aasta eel 491 eurot kuus.

Kasu vara võõrandamisest

Kasu väärtpaberite võõrandamisest saadi 2016 aastal vähem kui aasta tagasi. Keskmise kasu 2016 oli 5 911 eurot deklaratsiooni kohta, aasta tagasi 7 542 eurot. Samas kasvas nende isikute arv, kes said kahju väärtpaberite võõrandamisest, 2016 aastal deklareeriti kahju 1 323 deklaratsioonis keskmiselt 2 673 eurot, aasta tagasi 1 092 deklaratsioonis 3 631 eurot.

Kasu metsa raieõiguse võõrandamisest jäi võrreldes eelmise aastaga samale tasemele. 2016.aastal deklareeriti 3 955-s deklaratsioonis kasu 27,1 miljonit eurot, aasta varem oli deklaratsioone 3 999-s summas 28,6 miljonit eurot.

Välismaal saadud tulud

Ka käesoleval aastal pööras Maksu- ja Tolliamet suuremat tähelepanu just välistulude deklareerimisele ning korraldasime ka vastava kampaania sotsiaalmeedias. Võrreldes eelmise aastaga kasvas Eestis maksustamisele kuuluva tulu deklareerijate arv. Nii deklareeriti Eestis maksustamisele kuuluvat välismaal saadud palka, dividende, intresse jt tulusid kokku 9 873-s deklaratsioonis, aasta tagasi oli deklaratsioone 8 865.

Välismaal saadud palka mida Eestis ei maksustata deklareeriti 6 585 isiku poolt, aasta tagasi oli isikuid 5 897.

3. Mahaarvamised

Kokku deklareeriti sel aastal mahaarvatavaid kulusid natuke üle 2,61 miljardi euro, mis on 255 miljonit eurot rohkem kui 2015. aasta eest. Summa kasvu tingis eelkõige deklareerijate arvu kasvamine, samuti rohkem palgatulu deklareerijate arv (kasvasid töötuskindlustusmaksed ja II samba kogumispensioni makse), pensioni maksuvaba tulu piirmäär kasvas 2015 aasta 2640-lt eurolt 2016 aastal 2700-le eurole. Samuti kasvas üldine maksuvaba tulu 2040 euronit aastas, aasta varem oli maksuvaba tulu 1848 eurot.

Deklareeritud mahaarvamisi iseloomustab järgmine tabel (miljonit eurot):

	Dekl. arv	Deklareeritud summa (euro)	Rakendamiste arv	Rakendatud summa (euro)
Maha arvamised kokku	618 942	2 614 993 228	597 062	2 207 147 696
Maksuvaba tulu	618 942	1 395 187 253	597 062	1 286 029 317
Täiendav maksuvaba tulu pensioni korral	149 438	645 868 314	149 438	412 181 622
Maksuvaba tulu tööõnnetus- või kutsehaigushüvitiste korral	1 353	4 316 230	1 350	948 798
Maksuvaba tulu lapse ülalpidamise korral (Rida 9.1)	68 540	163 450 294	63 649	142 692 544
Eluasemelaen (Rida 9.2)	116 165	65 685 642	111 683	53 367 774
Koolituskulud (Rida 9.3)	147 861	88 758 137	130 177	64 539 361
Annetused, kingitused (Rida 9.4)	58 502	9 087 636	56 445	6 628 586
Pensionikindlustus (Rida 9.5)	62 731	37 854 572	62 116	36 487 637
Töötuskindlustusmaksed (Rida 9.6)	490 092	91 985 328	489 932	91 760 039
Kohustusliku kogumispensioni maksed (Rida 9.6)	411 387	112 799 822	411 223	112 512 019

Maksuvabastuste kasutamata jätmine

Maksuvabastus jäi kasutamata 407,8 miljoni euro ulatuses (15,6% deklareeritust). Aasta tagasi oli vastav summa 358 miljonit eurot (15,1% deklareeritust). Seadusest tulenevalt saab tulumaksu tagastada ainult juhul, kui seda on riigile tasutud. Lisaks on piirangud kulutustele, mida saab tuludest maha arvata.

Kulutusi saab maha arvata kuni 50% saadud tuludest, kuid mitte rohkem kui 1200 eurot ühe maksumaksja kohta.

Kõikidest deklareerijatest 21 880 deklaratsioonis (3,5 %) ei saanud kasutada ühtegi soodustust, kuna neil puudusid 2016.aastal tulud.

Maksuvaba tulu

Üldist maksuvaba tulu (2 040 eurot aastas) deklareeriti 618 942 deklaratsioonis summas 1,4 miljardit eurot. Pensioni pealt täiendavat maksuvaba tulu (2 700 eurot aastas) deklareeriti 149 438-s deklaratsioonis.

Alates teise lapse ülalpidamise pealt tekkiv maksuvaba tulu deklareeriti 1 456 deklaratsioonis rohkem kui eelmisel aastal.

Kuna maksuvabastuste rakendamise välja arvutamine saab alguse üldisest maksuvabast tulust, siis on oluline märkida, et 21 880 deklaratsioonis ei saanud kasutada üldist maksuvaba tulu (2 040 eurot aastas) mitte ühegi sendi ulatuses. Põhjuseks saab tuua asjaolu, et maksumaksjad küll esitasid oma tuludeklaratsiooni, kuid neil puudusid tulud, mille põhjal maksuvaba tulu arvestada.

Eluasemelaenu intressid

Eluasemelaenu intresside deklareerimise summa jäi samale tasemele võrreldes eelmise aastaga, kokku deklareeriti intresse 65,7 miljonit eurot, soodustuse kasutajate arv kasvas 3507 deklaratsiooni võrra võrreldes mulluse aastaga.

Ühes deklaratsioonis deklareeriti tasutud intresse keskmiselt 565 eurot. Aasta tagasi oli selleks summaks 578 eurot.

Koolituskulud

Koolituskuludid deklareeriti sel aastal 59 566 deklaratsioonis vähem kui eelmisel aastal. Põhjuseks, et 2016. aastast ei saanud enam AM-, A-, B-kategooriate ja A1-, A2-, B1-alamkategoriate mootorsõidukijuhhi õppe kulu tulust maha arvata. Samuti ei saanud enam tulust maha arvata täiskasvanute (alates 18. eluaastast k.a) huvikoolituse kulu. Keskmise tasutud koolituskulu võrreldes aastataguse ajaga kasvas 600 euroni, aasta tagasi deklareeriti keskmiselt ühes deklaratsioonis koolituskulude tasumist 529 euro eest.

Annetused, kingitused

Annetuste kingituste tegijate arv kasvas võrreldes eelmise aastaga 5 375 deklaratsiooni võrra, keskmine annetatud summa jäi samaks kui aasta tagasi 155 eurot keskmiselt deklaratsiooni kohta.

Alates 2011 aastast ei saa enam oma tuludest maha arvata annetusi riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse teadus-, kultuuri-, spordi-, haridus- või sotsiaalkandeaustusele, kaitseala valitsejale või avalik-õiguslikule ülikoolile. Soodustus kehtib ainult Vabariigi Valituse poolt tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja kantud isikutele tehtud annetuste ja kingituste korral.

Pensionikindlustus

III pensionisambasse sissemaksete tegijate arv kasvas, seda võrreldes eelmise aastaga 812 isiku võrra. Keskmise summa tõusis 603 euroni, aasta tagasi oli keskmine summa 574 eurot. Alates 2012.aastast on võimalik maksuvabalt III sambasse paigutada kuni 15 % tuludest, kuid mitte rohkem kui 6 000 eurot aastas.

4. Füüsilisest isikust ettevõtjad

2016. aasta eest oli 33 908 inimesel kohustus esitada lisaks füüsilise isiku tuludeklaratsioonile (vormile A) ka ettevõtlusest saadud tulu deklaratsioon (vorm E). Vorm E tuli esitada kõikidel nendel inimestel, kes olid ennast registreerinud füüsilisest isikust ettevõtjaks (FIE-ks), sõltumata sellest, kui pika perioodi vältel või kas üldse nad 2016. aastal ettevõtlusega realselt tegelesid. 08. augusti 2017 seisuga oli vormi E esitanud 32 701 inimest, see tähendab, et oma kohustuse oli täitnud 96,4 % FIE-dest.

Kokku esitati 32 701 E-vormi, millest nullidega vormi esitas 6 945 ettevõtjat (21,2 % kõikidest E-vormide esitajatest). Nendel FIE-del ei olnud deklareerida ei tulusid ega kulusid, mis tähendab, et nemad 2016. aasta jooksul ettevõtlusega sisuliselt ei tegeleenud.

Ettevõtlustulu deklareeriti 21 561 deklaratsioonis (v.a põllumajandus ja metsamaterjali müük) kogusummas 268,3 miljonit eurot. Ettevõtlustulu põllumajandusest deklareeriti 5 683 deklaratsioonis kogusummas 175,1 miljonit eurot ja ettevõtlustulu metsamaterjali müügist 1 169 tuludeklaratsioonis kogusummas 8,8 miljonit eurot.

Keskmine tulu ettevõtlusest (v.a põllumajandus ja metsamaterjali müük) oli 2016.aastal 12 443 eurot (2015. aastal 12 504 eurot), põllumajanduses 30 809 eurot (2015. aastal 32 870 eurot) ja metsamaterjali müügi korral 7 534 eurot (2015. aastal 8 938 eurot).

Ettevõtlusega seotud kulusid deklareeriti (v.a põllumajandus ja metsamaterjali müük) 20 905 deklaratsioonis summas 210,7 miljonit eurot, põllumajanduses 5 032 deklaratsioonis summas 172,7 miljonit eurot ning metsamaterjali müüki deklareeriti 938 deklaratsioonis summas 5,8 miljonit eurot.

Keskmine kulu ettevõtluse korral oli 10 080 eurot (2015. aastal 10 275 eurot), põllumajanduses 34 234 eurot (2015. aastal 35 083 eurot) ja metsamaterjali müügi korral 6 210 eurot (2015. aastal 6 200 eurot).

Maksustatavat tulu deklareeriti 14 949 tuludeklaratsiooni E-vormis kogusummas 45,5 miljonit eurot. Aasta tagasi deklareeris maksustatavat tulu 15 831 FIE-t summas 46,2 miljonit eurot.

Keskmine maksustatav tulu võrreldes 2015. aastaga kasvas 124 euro võrra (2015.aasta 2 917 eurolt 2016. aasta 3 041 eurole).

Maksustatav tulu

maakond	isikute arv	summa	keskmine tulu
Teadmata	15	33 436	2229
Tallinn	4 202	15 419 110	3669
Narva	520	564 454	1085
Harju	1 441	5 099 808	3539
Hiiu	205	487 395	2378
Ida-Viru	890	1 860 326	2090
Jõgeva	400	1 127 879	2820
Järva	393	1 484 914	3778
Lääne	378	1 058 037	2799
Lääne-Viru	729	2 360 468	3238
Põlva	408	1 512 274	3707
Pärnu	1 241	2 987 940	2408
Rapla	460	996 566	2166

Saare	566	1 498 590	2648
Tartu	1 580	4 807 143	3042
Valga	358	943 050	2634
Viljandi	639	1 823 712	2854
Võru	524	1 398 311	2669
KOKKU	14 949	45 463 413	3041

5. Deklaratsioonide kontroll

Alates deklareerimise protsessi algusest kuni 01.augustini 2017 kontrollisid Maksu- ja Tolliameti spetsialistid (lisaks automaatselt toimunud kontrollile) 36 462 tuludeklaratsiooni, mis on 5,9% kõikidest esitatud deklaratsioonidest.

Ebatäpsete andmetega deklaratsioone avastati 8 496 juhul (2015. aasta deklaratsioonide puhul 8 817 juhul), mille tulemusena jäeti tagastamata 747 012 eurot enamakstud tulumaksu (2014. aasta eest vastav summa 681 045 eurot).

Kontrollimise tulemuslikkus oli 23,3 % ning ühe deklaratsiooni alusel jäeti tagastamata keskmiselt 88 eurot tulumaksu (2015. aastal 77 eurot).

Tavapäraselt pöörati ka sel perioodil suuremat tähelepanu uutele, see tähendab 2016. aastal võetud eluasemelaenudele. Seda eesmärgiga pakkuda deklareerijatele kindlustunnet, et nende deklaratsiooniga on kõik korras. Kuna ka sel aastal tehti enim vigu just eluasemelaenude deklareerimisel, siis peab amet sellist kontrolli õigustatuks.

Deklaratsioonide kontroll jätkub.

Hannes Udde

Maksu- ja Tolliamet

teenindusosakonna juhtivspetsialist